

*In de geschiedenis van Vlaanderen
speelt de knotwilg,
en andere geknotte bomen,
al vele eeuwen een belangrijke rol.
Reeds aan het begin van onze
jaartelling maakten de mensen al gebruik
van het wilgenhout!*

*Door de steeds toenemende
ecologische verschraving van ons landschap,
dreigt dit typische cultuurhistorische
landschapselement te verdwijnen.*

*Daarom ijvert
Natuurpunt Antwerpen Noord
voor de herwaardering van knotbomen.
Omdat ze eenvoudigweg te
waardevol zijn om voorgoed uit onze streken
te verdwijnen.
In deze folder geven we je graag een aantal
handige tips over het beheren en aanplanten
van knotbomen.*

**Voor meer informatie over
knotwilgen en hun beheer
kan je ook altijd terecht bij
Natuurpunt Antwerpen Noord
Steenstraat 25, 2180 Ekeren
tel. 03-541.58.25
www.natuurpunt.be/antwerpennoord**

Kom uit je schelp!

De natuur heeft je nodig. En vice versa.

Als je ook vindt dat knotwilgen thuis horen in ons landschap, dan begrijp je waarom Natuurpunt zich sterk maakt voor de natuur in Vlaanderen.

Jouw steun is daarbij hard nodig.
Je wordt - samen met jouw gezin - lid van Natuurpunt voor slechts 20 euro.

- Als welkomstgeschenk ontvang je een exclusieve gids met wandelingen in 30 van onze mooiste natuurgebieden.
- Je ontvangt vier nummers van Natuur.blad, ons kleurrijke tijdschrift boordevol natuurinformatie.
- Je ontvangt 4 x per jaar een ruim aanbod van plaatselijke activiteiten en informatie via het afdelingstijdschrift 'Natuur.ruimte'.
- Ieder weekend kan je kiezen uit een korf vol boeiende activiteiten, waarop je als lid van Natuurpunt eregast bent.
- Je geniet van 10% korting op aankopen in onze Natuur.winkel.

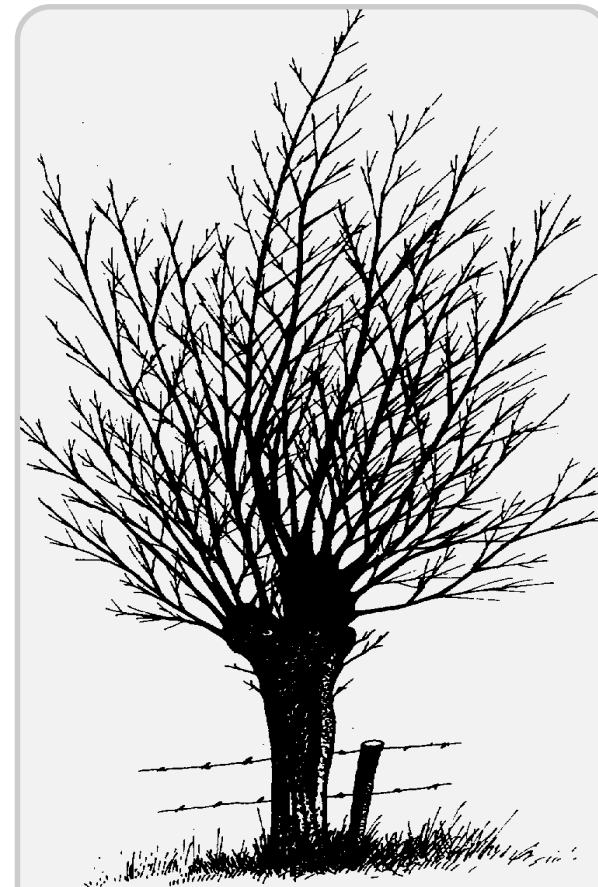
Kies vandaag nog voor meer natuur in je buurt en schrijf je lidgeld (20 euro) over op rekening 220-0340573-42 t.n.v. Natuurpunt Antwerpen Noord.

v.u. stefan versweyeld, steenstraat 25, 2180 ekeren

Natuur.tips

beheren en aanplanten van knotwilgen

natuurpunt

Knotten

De belangrijkste beheersmaatregel voor knotwilgen is het 'knotten', dit is het afzetten van alle takken boven de knot. De knot is de bolvormige verdikking aan de top van de centrale stam. Deze ontstaat door het periodiek knotten van de boom.

Een goede keuze van de datum voor het knotten is belangrijk. Het kan vanaf november tot begin maart, maar liefst niet bij vorst strenger dan -5° C. Het beste tijdstip is de periode na strenge vorst én voor het beginnen van de sapstroom. Bij het knotten worden de takken zo dicht mogelijk tegen de knot weggehaald. Alleen bij dikke takken (> 15 cm) laat u best een decimeter boven de knot staan om het uitlopen van loten te bevorderen.

Om uitscheuren van de dikke takken te voorkomen, wordt een valkerf voorzien aan de onderzijde van de tak. Bij het afzetten zorgt u voor een glad snijvlak dat wat schuin afloopt, zodat het water er snel kan aflopen (en minder snel verrotting optreedt).

Het knotten van wilgen gebeurt met een gebruikelijke omlooptijd van 5 tot maximaal 8 jaar. Te vaak knotten put de boom uit, maar als u te lang wacht kan de boom onder het gewicht van zijn eigen takken bezwijken.

Aanplanten

De meest gebruikte wilgensoort voor de 'typische' knotwilg is de Schietwilg (*Salix alba*). Het verdient echter aanbeveling om bij het aanplanten gebruik te maken van takken van andere knotwilgen uit de buurt, de zogenaamde 'stekken' en 'poten'.

Stekken zijn twijgen van 1 jaar en worden alleen gebruikt bij nieuwe aanplantingen. Poten daarentegen zijn 2- tot 5-jarige takken met een diameter tussen 2 en 6 cm, een minimum lengte van 2,5 meter en worden gebruikt voor nieuwe aanplantingen of voor het opvullen van bestaande knotbomenrijen.

Zowel bij stekken als bij poten worden snel zijwortels gevormd op het snijvlak. Wortelgroei kan bevorderd worden door aan de onderzijde van de poot of stek 2 tot 3 stroken bast maximaal 15 cm weg te schillen en deze vervolgens direct in de grond te planten. Stekken en poten kunnen geplant worden van november tot en met eind maart. Ze dienen 50 à 70 cm diep in de grond geplant te worden.

De nieuwe bomen worden best onmiddellijk op de gewenste onderlinge afstand geplant. Dit is 6 tot 8 meter.

Onderhoud

In het voorjaar zullen zich overal uitlopers vertonen. Verwijder de uitlopers op de stam zo snel mogelijk met de hand. Het spreekt voor zich dat u bovenaan de stek of poot enkele scheuten behoudt, die pas na enkele jaren geknot worden. Bovenaan de knot staan de jonge loten vaak dicht op elkaar, wat een goede uitgroei belemmert. Daarom kan u na een tweetal jaar overgaan tot het 'stikken' van de boom. Hierbij behoudt u 8 -12 takken, afhankelijk van de dikte van de knot. Deze kunnen dan verder uitgroeien. Zo voorkomt u zwakke takken op de knot.

Welke boomsoort aanplanten?

Knotwilg is niet het synoniem voor knotboom. U hoeft voor het aanplanten van nieuwe bomen niet steeds wilgen te gebruiken. Andere boomsoorten die geknot kunnen worden zijn haagbeuk, zwarte els, gewone es, linde en zomereik. Afhankelijk van hun groeisnelheid dient u het periodiek knottenspan te passen.

Bent u nieuwsgierig waarom een knotboom zo belangrijk is? Dan kan u steeds de gratis folder 'knotwilgen' aanvragen bij:
Natuurpunt Antwerpen Noord,
Steenstraat 25, 2180 Ekeren
tel. 03-541.58.25

www.natuurpunt.be/antwerpennoord

De natuur heeft je nodig. En vice versa.